

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NOVOTNY ERNŐ.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk összekötötésben levő hird. irodák arrendményben részesülnek.

Holló Sándor.

(K.) A Lévai takarékpénztár mult heti közgyűlése után nem kis meglepetéssel vették tudomásul a részvényesek, hogy Holló Sándor, a Lévai takarékpénztár igazgatója megváltik az intézet vezetésétől. Aki tudja, hogy ez a husz esztendő, melyet a takarékpénztár szolgálatában eltöltött, az alkotások egész sorozatát foglalja magában, melyek városunk eme legrégebbi pénzügyintézetét a virágzás nem remélt fokára emelték, s bizonyára meg lesz arról is győződve, hogy a részvényesek a legnagyobb sajnálattal látják az ő távozását, mert bizonyos, hogy helyét egyhamar pótolni sem lehet.

Ismert adatok az intézet történetében, hogy közel 50 év előtt 1865—66-ban alakult, első mérlegét 1867. december 31-én zárta le 63000 korona alaptőke befektetése mellett. Első igazgatója Várady János orsz. képviselő, majd honvéd alezredes volt, akit 10 év után 1877-ben Besse Dávid követt; ez szintén 10 évig vezette az intézetet s szolgálatában 1885-ben Csekey Flóris váltotta fel; 8 évig viselte e bizalmi állást Csekey és visszavonulása után a részvényesek közakaratóból 1893-ban Holló Sándort bízták meg az intézet vezetésével.

Amidőn ezen pénzügyintézet élére került, vele egy új, alapszabály megújított rendszer vette kezdetét, amely elismerésre méltó arányokban bontogatta a fejlődés szárnyait s már a kezdet kezdetén a legszebb reményekkel biztatott. A nemzetgazdaság józan elmélete alapján eltért az osztalékpolitikától s a részvényesek bizalma, támogatása mellett az intézet tőkésének gyarapítására fordította legfőbb figyelmét. Mikor átvette az intézet vezetését alig 240.000 koronát tett ki az intézet vagyona, a részvények értéke 400 korona körül ingadozott s ma ennek forgalmi értéke eléri az 1200 koronát, vagyona pedig 930.000 koronára emelkedett. — Kétségtelen, hogy pénzügyi szempontból valóban bámulatra méltó eredmény s ha egyebet nem is tett volna, mint azt, hogy az intézet vagyont, tőkét több mint a négyszeresére emelte, betétjét megkétszerezte s a forgalmát háromszorosára növelte, már akkor is megérdemelné, hogy az intézet évkönyveiben érdemei örök időkre feljegyeztesse.

Azonban mi kedves kötelességünknek tartjuk rámutatni, hogy tevékenysége nem merül ki ebben az egyoldalú, finanszírozásról tanuskodó pénzügyi számművelésben. — A Lévai

takarékpénztár az ő vezetése alatt nem csupán pénzügyintézet volt, mely rendszerint arra törekedik, hogy a részvényeseknek minél nagyobb osztalékot biztosítson, nem csupán arra irányult, hogy szolid és szilárd alapon nyugvó vezetése a nagy közönség bizalmát érdemelje ki s így a kölcsönkérők és betevők minél gyakrabban felkeressék, hanem a Lévai takarékpénztár az ő husz esztendeje alatt a vármegyének és Léva városának egyik közhasznú intézményévé lett, mely vagyonával s igazgatóságának tekintélyével résztvevő közéletünk minden fázisában s ott, ahol arra szükség volt, otttalálunk mindig a Lévai takarékpénztárt az ő segítő kezével. Ezt ismét a statisztika bizonyítja, amidőn rideg számokban elénekbe állítja, hogy köz- és jótékony célokra ez a pénzügyintézet eddig 163.045 K. 09 fillért fordított, holott eredeti alaptőkéje is csak 63000 korona volt. Ennek a jótékony célra fordított összegnek egyik kiemelkedő tételét a Lévai árvaház épületének az árvaházat fenntartó nőegyesület részére történt megszerzése képezi, amely nélkül ez a humánus egyesület aligha teljesíthette volna magasatos hivatását, vagy legalább is nem oly mértékben, mint ma. Ott látjuk a Lévai takarékpénztár nemeslelkű adományaiban mindenütt az ő elismerést soha nem kereső, soha nem váró munkás tevékenységét, mely a kifelé való csillóság minden hiúsága nélkül névtelenül és szerényen dolgozik azon, hogy a részvényesek érdekeinek hűséges gondozása mellett, módot és alkalmat találjon arra, hogy nagy és nemes közcéloknak, közérdeknek, jótékony idealoknak oltárán is áldozhasson. A praktikus pénzügyi műveletek eredménye lehetővé tették, hogy nagy és maradandó alkotásokkal gazdagíthassa Léva város történetének évkönyvét. A Lévai jótékony egyesületek, az iskolák és egyházak között nincs egyetlen egy is, amelyről csak egy évben is megfigyelhetett volna. A város szegényei, mint állandó istápolójukhoz nap-nap után bejárogatnak a „nagy spórba“ állandóan ott szerepelnek a takarékpénztár jótékonyági listáján. Ha a város fejlesztése érdekében a polgárság mozgalmat indított, ott volt mindig s nemcsak tanácsal, de anyagi segéllyel is bőven ellátta s lehetővé tette, hogy a modern fejlődés versenyében való küzdelemben a siker legnagyobb reményével részt vehessen. Ösztöndíjakat létesített, egyes szegényebb sorsu, de tehetséges tanulónak felsőbb tanulmányai folytatásához segítséget nyújtott.

És a mi engem legjobban meglepett s a mi mindnyájunk szemében nagyobbá tette érdemeit, az, hogy a mily bátor, egyenes volt az igazság kimondásában, ép oly szerény és visszavonult volt, amikor jótékonyt gyakorolt. Soha, egyetlen egy esetben sem tette, hogy magának az elismerés dicőrségét követelte volna, ellenkezőleg mindannyiszor kitért ez elől s magát csak az intézet kezének vallotta, amely csak végrehajtja az igazgatótanács és közgyűlés parancsait.

Kormányzásában önmaga gyakorolta a legélesebb kritikát maga felett s ezért önmaga iránt mindig a legszigorubb volt, amikor mások hibái iránt a legnagyobb elnézést és legnagyobb jóakaratot tanusította. Sok emberismeretben volt része, ép azért nagy értékkel bírt az ő vezetése az intézet ügyeiben. Mindig felülemelkedett saját érdekén s noha ő maga, a kinek csak tehetett, a legszívesebben szolgálatokat teljesített, saját maga részére sem mások pártfogását igénybe nem vette, sem mások érdemtelenséget is osztogatott kegyeit soha nem kereste s különösen akkor volt makacs és hajlíthatatlan, ha meggyőződésének, vagy elveinek megvalósításáról volt szó.

Ime az ember, aki ma bucsút vesz a Lévai takarékpénztártól egy hosszú, eredményekben gazdag husz esztendő után. Ez a husz esztendő a takarékpénztár pénzügyi életében óriási anyagi s erkölcsi eredmény, mely tisztán és kizárólag Holló Sándor érdeme.

Mondhatom, jól esett a közönségnek, hogy a Lévai takarékpénztár közgyűlésén is akadt felszólaló a részvényesek között, ki elismeréssel honorálta az intézet hízéssel meg nem közelíthető és támadásokkal meg nem tántorítható igazgatójának működését. Vártuk is ezt a részvényesektől s jól esett látnunk, hogy varakozásunkban nem csalódtunk.

Közéleti működéséről szólni nem tartom alkalomszerűnek, mert hiszen — ha nyugalma, egészségének helyreállítása végett egyelőre távozik is körünkől — hisszük, hogy rövid idő múlva visszatér közénk és közöttünk fog élni s továbbra is részt fog venni a város tapasztalataival városunk és társadalmunk minden fázisában. S megvallom, hogy ismervé szerénységét, takarékpénztári igazgatói tevékenységét sem bátorítottam volna méltatni, ha a közhangulatból ítélve, lapunknak csak mint a város történetének élő krónikásának nem tartottam volna kötelességének, hogy megemlékezék városunk legnagyobb pénzügyintézetének veze-

tésében beállott személyi változsról. S tehettem ezt annál is inkább minden elfogultság nélkül, mert ő most már nem tagja szerkesztőségünknek s így nem illehet az a vád, hogy pro domo beszéltünk.

Az idegen nyelvek tanítása.

Évről-évre fokozódó növekedéssel halatlanszik a panasz, hogy az iskolák az idegen nyelvek (a latin, görög, német, francia) tanításával kevesebb eredményt érnek el, mint valaha. Itt-ott az érettségiző tanulók tetemes százalékát tisztán valamelyik idegen nyelv elégtelen tudása miatt luktatják meg. A tanulókat hanyagsággal, lanyhasággal, nemtörődőséggel illetik meg. Egyben nem gondolják, hogy ennek korántsem a tanuló, hanem egyenesen maga az iskola, az iskolai rendszer az oka. A mai iskola még mindig a letűnt korok szelleméből táplálkozik; nem veszi észre, hogy minden bizonyos fejlődésnek van alávetve. Akkor, amikor az iskola jóformán csak a szellemi tudományokat művelte, nagyobb teret biztosított az idegen nyelvek tanításának. A nevelés főldve a tanuló emlékezőtehetsége fokozására irányult. A tanulók eszerint kiváló emlékezőtehetségre tettek szert. A kiváló emlékezőtehetség pedig nagyban hozzájárult az idegen nyelvek érvényesüléséhez. Ha a nyelvek tanulásának pszichológiáját vizsgáljuk s elemezzük, kitűnik, hogy bármely idegen nyelv megtanulása egyesegyedül az emlékezőtehetségre támaszkodik. Minél jobb emlékezőtehetséggel rendelkezik valaki, annál nagyobb hajlamosságot mutat valamelyes nyelv megtanulására.

Igas ugyan, hogy az emlékezőtehetségnek számos taja, része van, ámde ezek mindegyike szoros összeköttetésben áll egymással; egymást támogatja, növeli.

Tapasztaljuk, hogy az u. n. elvont gondolkodásu tanuló könnyebben s gyors-

sabban tanul valamelyes idegen nyelvet beszélni, mint a konkrét gondolkodásu tanuló. Mindez bizonyítéka annak, hogy a nyelvek tanulása a szubjektív világ alap-elemeitől függ s kevésbé az objektív világtól.

Korunk a pozitivizmus és a természet-tudományok kora, mely a legkevésbé sem kedvez az emlékezőtehetség művelésének. Fittyet hány minden rendű és nemű szellemi tornának, kizárólag csak a tényekből, az igazságokból párosul. Az emlékezőt helyett fejleszt az érzékszerveket, illetve azok ténykedését; s értelmi, előrelátó, teremtő, alkotó, következtető stb. képességeket. Nem bocsátkozik az u. n. felhős spekulációkba, hanem mindenkoron arra törekszik, hogy a tanuló teljesen tisztában legyen az őt környező világgal, helyesebben annak bizonyos tárgyival, jelenségeivel s azok törvényszerűségével. Ne csak nézzen, hanem lásson is! Kizárólag csak olyat tanít, amit a tanuló későbbi életfolyamán haszonnal értékesíthet. Nem kényszeríti a tanuló, hogy minden egyes tanítási tárgyban teljesen egyöntetű előmenetet tanusítson. Nem kívánja, hogy a konkrét gondolkodásu elme is az elvont gondolkodás körében mozogjon. Számot vet azzal, hogy minden tanuló nem lehet kiváló nyelvtelenség, aki az idegen nyelvet játszi könnyedséggel tanulja.

A mult vizsgáinak eredményei nem voltak egyebek, mint az emlékezőtehetség megnyilatkozásai; helyesebben a befogadott, üres szótudásnak megmásíthatatlan és szolgái kiraktározói, másolói. Ebből egyttal világossá válik, hogy miért volt jobb az idegen nyelvek vizsgálja a mainál. Sőt eszentul még silányabb eredményekre számíthatunk. Mert minél jobban műveljük a tanuló itélő, alkotó, következtethető stb. képességét, annál szűkebb helyet kap az emlékezőt, mely a nyelvek tanulásának alapfeltétele. Az a 3-4 idegen nyelv, melyet a tanuló a középiskolákban tanul, nagy emlékezőtehet-

hetséget kíván, ezt azonban a modern nevelésnél nem kapja meg. Eonek ezután az a következménye, hogy a tanulóknak nagy %-a az idegen nyelvek tanulásában fokozódó hanyatlást mutat. A tanulás csak vergődéssel jár a kár az időért és energiáért, melyet a tanuló e célra fordít. Ne okoljuk tehát a tanuló, hanem magát az iskolai rendszert, mely utját akarja vágni a természetes fejlődésnek. Az emlékezőtehetség növelése, amint jeletem, hanyatlisk helyett értékesebb szellemi elemek foglalják el. Ebből eredőleg kívánatos, sőt s szükségessé válik, hogy a mostani nyelvtanítás bizonyos reformban részesüljön, mert ellenkezőleg, mint számos megfigyelés igazolja, előbb-utóbb csődöt fog mondani.

Szobolovszky István.

Különlék.

— A Lévai takarékpénztár közgyűlése. A feledek egyik legtekintélyesebb és városunk, vidékünk legnépszerűbb pénzintézete a Lévai takarékpénztár f. hó 2-án, vasárnap tartotta 47-ik évi rendes közgyűlést. Nagy számú részvényes, több mint 250 részvény tulajdonosa halgatta figyelemmel a szep eredményről tanuskodó szám csoportozatokat, melyek kíséretében Holló Sandor igazgató részletes ismertetést nyújtott a mérlegnek, nyereség és veszteség számba fontosabb tételeinek megállapítására nézve. Ez atapon kitűnik, hogy a mult év nyeresége 118.491 kor. 14 fillér volt; melyből — az országos csapásként pénzintézeteinkre nehezűdő Közp. Hitelbanknak válsága folytán — az intézet birtokában lévő részvényértéknek $\frac{3}{4}$ része, 37500 korona, egyéb tételekkel együtt veve 39510 K. 63 f. leírása hozatik javaslalba. Ezen leírások eltölgadása mellett fenmaradt 78980 K. 51 fillérhez adva az 1911. évről áthozott tételt, issz az 1912.-ik évi nyereség 107.801 K. 06 f. Ebből a javaslaltok értelmében az intézet tartalékkötségének gyarapítására 10430 korona fordították, osztalék részvényenként 60 korona, összesen 60000 korona allapittatik meg; szabályozva egyéb dotációk mellett, marad

T Á R C A.

A boldogság keresésnek néhány megnyilatkozása a filozófia történetében.

Hogy tisztán lássuk a helyzetet, bevezetésül elmondok néhány szót a filozófia fogalmáról. Ez fog bennünket meggyőzni arról, hogy a filozófiának van valamelyes köze a boldogsághoz.

Némelyik szerint az iskola nagyon sok tárggyal megnyomorítja az emberiséget. Ezen tárgyak pl.: a földrajz, term.-rajz, fizika, kémia stb. a világot egy meghatározott szempontból vizsgálják. A különböző tantárgyak közös vonásairól akkor számol be az élelmes diák, ha nem tanulta meg a leckéjét, de mégis kívágja magát más tantárgy körében tanultakkal.

Azonban nemcsak egy-két tantárgy van ilyen vonatkozásban egymással, hanem az összes tárgyakat kutathatjuk ilyen szempontból. Az egyes tudományok (földrajz, történet, fizika, term.-rajz . . .) egy egységes világra vonatkoznak; tehát igazságaik, végső elveik, eredményeik egymással összhangban tartoznak lenni. Az egyes tudományoknak ezen összeegyeztetésével, harmóniába hoz-

talával, egységesítésével foglalkozó tudomány: a filozófia.

A filozófia lényegét talán egy hasonlat lehetne közérthetővé tenni, amely a filozófiát a kuglóhoz hasonlítja. A kuglóf ma szola szemel képviselik az egyes tudományokat (tehát földrajz, term.-rajz, fizika, kémia), míg a mazzolákat összetartó rész pedig a filozófia. Halottam a filozófiát a kocsonyához is hasonlítani, amelyben levő hárdarabok képviselik az egyes tudományokat, az aszpik pedig a filozófiát.

A világra vonatkozó ismereteken kívül a filozófia az emberrel is foglalkozik; foglalkozik az ember gondolkodásával, cselekedeteivel, alkotásaival. Megállapítja azokat a szabályokat, adomákat, amelyek szerint egy gondolatot igaznak, egy cselekedetet jónak, egy műalkotást szépnek mondunk.

Tehát a filozófia értékeléssel is foglalkozik; értékeli a gondolatokat, cselekedeteket, műalkotásokat. Röviden azt lehetne mondani, hogy a filozófia egységes felfogás a világról és az emberi életéről, vagy egységes felfogás a tényekről és értékekről.

Az emberi életben előforduló értékek csúcspontján a boldogságot látjuk.

Csaknem minden filozófiai rendszer értéktárában, vagyis azon részében, amelyik az emberi értékekkel foglalkozik, a boldogságot állítja oda, mint minden törekvés végső célját. Csak abban van eltérés, hogy

a különböző filozófiai rendszerek más-más körülményben látják a boldogságot.

Nem fogok teljes áttekintést adni arról, hogy a különböző időbeli filozófusok miben látták a boldogságot, mit neveztek boldogságnak, hanem a boldogság-keresésnek csak néhány tipikus megnyilatkozását fogom — lehetőleg népszerűen és röviden — tejtegetni.

A görög filozófia klasszikus korának első hatalmas alakja Sokrates, aki a görög gondolkodásnak megfelelőleg a boldogságot eudaimoniat tekintti életcélnak. A boldogsághoz, jóléthez, életörömhöz pedig csak az erény vezet; az erény pedig nem egyéb, mint tudás, belátás, ebből következik Sokrates azon állítása, hogy semmi sem lehet jó, ami belátás nélkül való és semmi sem lehet rossz, ami belátással történt; tehát ezen gondolatmenet értelmében Sokrates a boldogság gyökerét a tudásban látja.

A sokratesi életcél a mester balála után három irányba terelődik, amelyek közül a boldogságkeresés szempontjából kétfő emelkedik ki: egyiket képviselik a Kynikusok vagy Kynikusok élükön Antisthenessel, a másik ág a Kyreaiikusok vagy Cirenaiikusok iskolája, amelyet Aristippos alapított. A Kynikusok szerint a szükségletektől való mentesség vezet a boldogsághoz, az eudaimoniához; hiszen a vágyak, kívánások

még jövő évre átviteli számán 26240 kor. 86 fill. Kés és jótékony célokra ez évben is tekintélyes összeget, 5390 kor. 05 fillér lön fordítva, mely összeggel egyetemben az intézet fennállása óta 163045 kor. 09 fillért áldozott a jótékonyág oltárára. — A részvényesek az igazgatóság javaslatának minden részletét kösakarattal elfogadják és úgy az igazgatóság, mint az igazgató két évtizedre terjedő sikeres működése iránt egyhangu lelkesedéssel elismerésüket fejezték ki. — Az intézetnek ugy a részvényesek, mint a nagyközönség érdekeit egyaránt szolgáló rendszere a megszakitás nélkül fokosódó évi eredményekben érvényesül, e mellett városunk és vidékének kulturájára, jólétére várható alkotások örökítik meg a Lévai Takarékpénztár áldásos működését. Az elhunyt Dr. Kaszaniczky Kálmán igazgatósági tag helyébe a részvényesek Dr. Kmoskó Bélát választották meg, ki ügyességi minőségén kívül igazgatósági tagja is lett az intézetnek.

— **Gazdasági előadások** Az országos Magyar Gazdasági Egyesület a Barsvármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével február 9-én — ma — Léván, a város háza tanácstermében gazdasági tanácstermében gazdasági előadásokat rendez. Az előadás programja a következő: 9—10 óráig Ujhelyi Imre akadémiai igazgató: A szarvasmarhatenyésztés fejlődését gátló betegségekről (gümörör, járványos elvetés.) — 10—11 óráig Rászó Imre akadémiai tanár: A talaj termőereje és a műtrágyázásról. — 11—12 óráig Bánváth Sándor akadémiai tanár: A fejős tehének takarmányozásáról. — 12—1 óráig Dr. Barna Balázs akadémiai tanár: Gombáink kártevői elleni védekezéséről. — Az előadásokon a gazdaközönség és az érdeklődők minden fizetése nélkül résztvehetnek.

— **Holló Sándor** a Lévai Takarékpénztár elnökiigazgatója, lapunk alapítója, ki a Bars felérő szerkesztői állásától január hó 1-én lépett vissza s aki már akkor kifejezést adott eihatarozásának, hogy terheesebb állásaitól megválni kíván február hó 2-án, az intézetnek ez évi első igazgatósági ülésén bejelentette az intézet vezetésétől lemondó visszalépését: *elnökigazgatói állásáról* lemondott. Tarsai mely sajnálatokkal vették tudomásul eihatarozását s azon ohajtsaúknak adtak kifejezést, hogy vajha rövid idő alatt bekövetkeznek az a pillanat,

teszik az embert boldogtalanná; tehát minél kevesebb szükségletem van, annál boldogabb vagyok; ha niucsen semmi szükségletem, akkor teljes a boldogságom. Tehát a Kynikus boldogságnak erénye a nélkülözés. — Minden szükségletüket — lakás, élelem, ruha . . . stb. tekintetében — a minimumra szállították le; az iskolának egyik legbuzgóbb tagja, Dogenes állítólag hordóban lakott. Elveiket egyébként világossá teszi előttünk az iskolától ránk maradt cinikus szó, amelyen tudvalevőleg olyan egyént értünk, aki semmivel sem törődik, aki mindenről negligálva beszél.

A Kyrenaikusok szerint a boldogság az élvezetekben rejlik; a „edoné“-t emelik életprincipiummá, azért nevezik őket hedonistáknak is. A boldogság nem más, mint szabadon élvezés; a legértékesebb az a otelekedet, amely minél több élvezetet nyújt. Élvezd a jelent! — volt a jelszavuk.

A Kyrenaikusok szerint élvezeteink utjában nem találunk semmiféle erkölcsi akadályokat, mert az már nem lehet rossz, szegénytelen, istentelen, ami élvezetet nyújt.

A görög filozófia virégsz korának második korifeusa, Plátó as ideák világát konstruálja. — Szerinte minden létezőnek megvan a maga eszménye, idája; s minden létező ezen idea alapján, mint mintakép alapján készült. Ezen ideák állandók, változatlanok, örök természetűek; még ezen

melyben újból egyesülve, megszokott és szeretteitjes együttműködés utján szolgálhatunk az intézet érdekeit. — Mint értesülünk Holló Sándor szeretve tisztelt barátunk lakását — nyugalom és egészsége helyreállítása céljából — Budapestre (eddig is fentartott Margit-körút 3. szám alá) helyezi itt. Lelkünk mélyből óhajtjuk, hogy jó egészségben minél előbb üdvözülhessük őt körünkben, kinek tanácsára és a közügyek vezetésében szerzett gazdag tapasztalataira szükségünk van.

— **Előadás a tüdővészről.** Igen érdekes és tanulságos előadás tartott Dr. Frommer Ignác tb. megyei főorvos a lévai tüdőbeteg-gondozó intézet vezető orvosa hó 3-án a főgimnázium rajztermében a tüdővészről. Beszélt elsősorban e kórtság szörnyű pusztításairól, majd annak okozóját a tüdővész bacillusát mutatta be jól sikerült vetüeteket képeken. Kiterjeszkedett továbbá az előadás az ép és beteg tüdő bonctani viszonyaira, instructív képeken mutatta be, miként halad a bacillus a felső légutakon át a gégebe, tüdőbe; vizolta továbbá azt is megfelelő képek kapcsán, hogyan fészkel meg magát a tuberkulózis gerjesztő oka a bőrön, csontokban, vesékben stb. — Rámutatott a fertőzés forrásaira s ezzel kapcsolatban a védekezés eszközeire, a lakáshigiéne szabályaira. Végül a gyógyszerközökre terjeszkedett ki az előadás s ezzel kapcsolatban képeken mutatta be hazai szanatóriumainkat, a légszűrőket, fekvőcsarnokokat, a hidegvizgyógykezelést stb. Az előadás után, amelyet nagy és előkelő közönség hallgatott: végig és amely a jelenlévők figyelmét állandóan leköttötte, zajos óvációkban részesítették az előadót, aki a szükséges diapositiveket a társadalmi múzeum értékes köcsöngyűjteményéből szerezte meg. Az előadásúat Dr. Lauffer Lipót orvos és Deak Miklós főgimn. tanár segítettek az előadónak. Ugy értesülünk, hogy az előadást a vetüet képekkel együtt ma, vasárnap d. u. 6 órakor az előadó a katolikus körben megismeti. Felhívjuk olvasóink figyelmét az érdekes előadásra, amely a tüdővész ellen való védekezésnek minél szélesebb körben való terjesztését célozza.

— **A Katolikus Kör estélye** f. hó 2-án tartotta a városi vígadó termében, mely zsófóásig megtelt az érdeklődő közönséggel. — A nagy gondal összeállított műsort, mely elejétől végig feszült figye-

világban levő másolataik csak máról-holnapra léteznek. — Plátó szerint a tudomány nem más, mint ezen ideák megismerése; a legfőbb ide, amelyhez az emberi értelem eljuthat, — a jó ideája; ami pedig ezt felismerte, elérte a boldogságot. — Tehát ő az életcél a „jó“ eszméjének elérésében, az erkölcsi életben, az erényben, saját kifejezéseivel az aretében találja, amely erénnyel összeesik a boldogság, vagyis az erényes ember boldog.

A görög filozófia III. korszakában a Stoicizmus és Epikureizmus tanaiban lép előtérbe határozottabban az életnek és a világnak értékelése a boldogság szempontjából. — Az Epikureizmus szerint a legfőbb boldogság élvezet s e tekintetben hasonlítanak a Kyrenaikusokhoz, csak hogy míg a Kyrenaikusok a boldogságot pillanatnyi élvezetek sorozatában látják, addig az Epikureusok a maradandó, a nyugodt, az egész életre kiterjedő élvezeteket hirdetik. — S amíg a Kyrenaikusok érzéki élvezetek után törekednek, addig az Epikureusok legfőbb élvezete a szellemi gyönyör, amelynek csúspontja a rendületlen kedélynyugalom — az ataraxia — Tehát ők az élvezeteket másképen értelmesik, mint a Kyrenaikusok. Denique olyan filozófiai iskolával állunk szembe, amely azt tanítja, hogy az életben becses, értékes az élvezet. Azonban rögtön hozzátesszik, hogy az élvezet

lomben tartotta a közönséget, Frank Antal tanítóképző intézeti tanár felolvasása a „Boldogságról“ vezette be. — A lebilincselően érdekes felolvasást lapunk tárcarovatában közöljük. — Ezt követte Dr. Heinrich Gyözőné két énekszám: Gastaldon G. „Musica Proibita“ melynek füstbomlás dala a művésznek remek előadásában teljes érvényre jutott. Utána pedig R. „A tenger“ című klasszikus szép dalát énekelte, mellyel oly nagy hatást ért el, hogy a közönség lelkes tapsait a dal megismétlésével jutalmazta. — Ezután Grimm György virtuóz hagedijátéka következett Grieg „Román“-ának és Nesvera „Bücsödély“-ának remek előadásával. Minkét zeneszámot Kleiszner Pál tanítóképző intézeti tanár zongorán dskréten kísérte. — Beszfejezül Alexander E. „Ő nem féltékeny“ c. bohózatot adták elő: Nyiredy Erzsike, Kalapos Mariska, Farkas Tótor és Kaszeny Gyula, kik mindnyájan derekasan állták meg helyüket s állandó derűltétségben tartották a hálás közönséget, mely nem furkarkodott az elismeréssel. A kiválóan sikerült műsor megalapozta az emelkedett hangulatot, melynek a késő hajnal vetett véget. A műsor rendezéséért Bellán Sándort illeti a siker dicsősége.

— **A hercegprimás Esztergomban.** Csernoch Janos dr., hercegprimás, esztergomi érsek ma egy hete vonult be székhelyére, Esztergomba, amely alkalommal az egész város ünnepi dísz öltött; a házak fel voltak lobogozva. A pályaudvaron a főkáptalan nevében Rajner Lajos felszentelt püspök, általános érseki helynök, — a város nevében Vimmer Imre fogadták a hercegprimást, aki székhelyére való bevonulásával egyidejűleg kiadta székhelyi körlevelet.

— **Elhalálozás.** Folyó hó 4-én meghalt Pozsonyban Breyer Józsefné sz. Hedegetti Steinbach Emília, Breyer József nyugalmába vonult ügyvéd, magánzó felesége. Az elhunytban Dezseri Bolemán Vilmos lévai járási szolgabíró nagynénjét gyászolja. A temetés folyó hó 7-én Pozsonyban előkéső közönség óriási részvétel mellett toyt le.

— **A Kath. kör** ma — vasárnap — d. u. 2 órakor tartja saját helyiségében rendez évi közgyűlést melynek tárgysorozata a következő: 1) Igazgató évi jelentése. 2) Számvizsgáló bizottság jelentése. 3)

zetek oly csekély számmal vannak, olyan nagy veszedelmekkel vannak környékeztve, olyan nagy bajok erednek következményeik gyanánt, hogy az élvezet igen nagy kockázattal jár. — Ez a gondolat vonul végig az Epikureusok felfogásán és ha megnézzük a Vatikánban Epikur mellszobrát, nem nevető filozófust fogunk látni, hanem egy arcot, amelyen két lefelé húzódnó ránc van, amely egészen vége a keserűségnek, a fájdalom resignációnak, a lemondásnak kifejezését adja és Epikur tényleg azt mondja: keresd a szenvedeteket, de számitással csinálj kalkulust az élvezetekben. Tedd a maradandó élvezetet a mulandó élvezet fölé és gondold meg, hogy valamennyi élvezet kíséretében csalódások, keserűségek és kiábrándulások járnak. Tehát az élvezet által csak kedvező körülmények között tudjuk az életet tűrhetővé tenni a magunk számára.

Ervel szemben a Stoicizmusban, — amely nagyon hasonlít a Kyrenizmusához — határozottabban nyilatkozik meg optimiztikus világnézet. A Stoicizmus lényege abban áll, hogy mindig alkalmazkodjunk a körülményekhez, folytonosan kombináljuk az élet erélyeit és tegyük az életet elviselhetővé aszáltal, hogy nem kívánva a világtól semmit sem, visszavonulunk magunkba. — Amit tőlünk nem vehet el senki sem, az az egyéniség. — Itt van valami,

1913. évi költségvetés betérjesztése és tárgyalása. 4) Alapssabályok részbeni módosítása. 5) A tisztviselők választása. 6) Esetleges indítványok.

— **Gyászír.** Pozsonyban január hó 31-én elhunyt ösv. *Frankl* Samuelné szül. *Weiner* Katalin 94 éves korában, kiben *Frankl* Ede nagysárái földbirtoke édesanyját gyászolja. — A megboldogultat kinek szívóssága és jótékonyága közismert volt, kiterjedt családján kívül egész Pozsony részvéte kísérte utolsó útjára.

— **A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület** lévai fiókja d. u. 3 órákor tartja a városába nagyteremben rendezévi közgyűlést. A tárgysorozat a következő: 1. Elnöki előterjesztések. 2. A lévai tüdőbeteg-gondozó intézet jelentése az 1912 évről. — 3. Dr. *Lauffer* Lipót: A nők feladatai a tüdővész elleni küzdelemben. — 4. Esetleges indítványok.

— **Iskolás gyermekek műkedvelői előadása.** A garamujfalusi iskola tanulói — mint azt már előzőleg is jeleztük — f. hó 2-án a F. M. K. E. által ajándékozott szinpadon műkedvelői előadást tartottak, a melyen a F. M. K. E. részéről megjelentek: *Báthy* László, *Ordódy* Endre, *Medveczky* Sándor az egyesület lévai választmányának elnökei és *Bándy* Endre választmányi tag. A műsor minden számát igen kedvesen és valódi magyar érzellemmel oldották meg a tótajku kis szereplők, akiknek névsora a következő: *Szvetik* Mihály, *Pasztyir* János, *Svaral* Lukács, *Pasztyir* Mihály, *Bada* János, *Szelka* Berta, *Kovacsik* Anna, *Szvetik* Mária, *Szelka* Mária, *Pasztyir* Anna, *Pivarc* Anna, *Palkovics* Rózi, *Sztribulya* Mária, *Cservik* Mária, *Pasztyir* Juli, *Jeszzenszky* Mária, *Jeszzenszky* Rózi, *Pauló* Kati, *Novák* Mária, *Uhnák* Mária; a magyar táncot a következő párok táncolták: *Halabuk* Mária, *Kuna* János, *Szelka* Berta, *Jambrich* Béla, *Messár* Antonia, *Mihály* János, *Boob* Anna, *Bada* János, *Jeszzenszky* Iлона, *Pasztyir* János, *Pasztyir* Iлона, *Pasztyir* Flórián, *Uhnák* Mária, *Maliska* János. A szépen sikertült előadás végén a résztvevő elnökök egyike — teljes elismerésének adván kifejezést — igen helyesen jegyezte meg, hogy a magyarosítás érdekében az ilyen előadás többet ér, mint egy félévi tanítás. A kiváló siker *Hulják* János kántortanítónak, *Nagy* Iona tanítónőnek és

Molnár Sándor káplánnak az érdeme, akik nagy buzgalmat fejtenek ki az iskola magyarosítása terén. Az iskolát zsúfolásig megtöltött szülői meghatottsága és megelégedése az örömkönyvek által nyilvánult meg, amelyek az előadás alatt gyakran felcsillantak a hallgatóság szemeiben. Ez alkalommal melegen ajánljuk a tótajku községekben működő tanítóinknak, hogy lehetőleg a népeletről merített darabokat adassanak elő, amelyek első sorban felelnek meg a szereplő gyermekek és az előadást hallgató szülők és közönség értelmi és érzelmi világának s az ilyen darabok ferköznek legjobban a szívükhöz.

— **Miniszteri kinevezés.** A vall. és közokt. miniszter f. é. 1658 sz. rendeletével ifj. *Lakner* László urad. felügyelőt a lévai áll. tanítóképző intézet igazgatótanácsosává kinevezte. Gratulálunk a kitüntetéshez.

— **Eljegyzés.** *Fischer* Nellyt, városunk urti társadalmának kedves tagját eljegyezte *Wölczek* Ernő Ganz gyári gépézmérnök Budapestről.

— **Kereskedő ifjak táncmulatsága.** F. hó 1-én tartotta meg a lévai kereskedő ifjak egyesülete műsorral egybekötött táncestélyét. A műsört *Hertzka Erzsike* és *Grotte Janka* ügyes zongorajátéka nyitotta meg *Liszt* Ferenc magyar rapsódiájával, mely után *Rappaport* Elza „A monológ” c. magánjelenetet adta elő bájos természetességgel. *Pick* Sándor „A vén bohém” és „Sokszor úgy szeretnék sirmi” c. kuplékat énekelte igen ügyesen *Nagy Arthur* zongorakísérete mellett. A műsor befejezéséül *Rónai Olga* és *Groszmann Dező* *Molnár* Ferencnek „A peches nsp” c. párljelenetnek előadásával járultak hozzá az est sikeréhez. A műsört tánc követte, mely reggelig tartott.

— **Döntés a körjegyzők fizetés-rendezéséről ügyében.** Barsvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése a körjegyzők nyugdíjszabályrendeletének azon módosítását, hogy eszentul a lakáspénz is beszámíttassék a nyugdíjba, — továbbá a körjegyzők magánmunkálataért járó díjakat megállapított módosított szabályrendeletet elfogadta és jóváhagyással vette a beügyminiszterhez felterjesztette. — A beügyminiszter egyik módosított szabályrendeletet sem hagyta jóvá, az előbbi tedezet hiánya miatt azsal az utasítással, hogy

megfelelő fedezetről gondoskodtassék, — az utóbbi azért, mert a magánmunkálatoért megállapított körjegyzői díjtételek magasabbak, mint a kir. körjegyzők hasonló munkálataért megállapított és számítható díjtételek.

— **A munka jutalma.** A kereskedelemügyi m. k. miniszter a besztercebányai kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére *Glauber* József kereskedelmi munkást, aki már 28 év óta a lévai *Fischer*-féle cégnél van alkalmazva, — hosszú és becsületes munkásságának elismeréséül 150 korona állami jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. A szép jutalom a városi tanács-hoz érkezett, amely azt a kitüntetett, kiváló szorgalom alkalmazottnak e napokban fogja ünnepélyesen átadni.

— **A lévai polgárbál** fejezte be ősi szokás szerint a lévai farsangot, amely az idén elég rövid volt. Ez alkalommal a rendezőség egy kis újítást is létesített a bál programján, amennyiben az ifjúsági egyesület tagjai a tánc előtt előadták *Tóth* Ede híres népszimfúvét: *A toloncot*. A lévai vígadó színházterme szinte kicserének bizenyult, o'y nagy közörség gyűlt egybe. Most a vidéki gazdák közül is igen sokan vettek részt családjukkal együtt. A hálás közönség most is sokat tapsolt a szereplőknek, akik közül *Sipos* Juliska *Liszka* szerepében és *Dohány* István mint *Mravcsák* valóban elismerésre méltó ügyességgel játszottak. De jó volt valamennyi. Az előadás után tolyt a tánc kivilágos-kivirradtig a legjobb hangulatban.

— **Tanonviszony megszűnésének előlégo bejelentése.** Az ipartörvény végrehajtási utasítása elrendeli, hogy a tanonviszony megszűnése annak lejárata előtt két hónappal az iparhatóságnál bejelentessék. Az iparos, aki a szabályt nem teljesíti, nem büntethető, mert a rendelet büntetőjogi következményeket nem állapít meg.

— **Műkedvelők szinelőadása Zselizén.** A zselizi iparos kör folyó hó 1-én tartotta műkedvelői előadással egybekötött farsangi mulatságát. Szinre került a „Mél-tóságos caizmadia” c. énekes bohózat a következő szereplőkkel: *Komzsik* Viktorné, *Csik* Ernő, *Aulich* Antal, *Klein* Béla, *Roob* Ilonka, *Truszka* Erzi, *Fodor* József, *Varga* István, *Groszmann* Iesső. Érdekessége volt

ami abszolút értékű és er dacolhat minden-nel, ami rajtunk kívül van. A Stoicizmus bizonyos büszke lemondásra tanítja az embert. — Vonuljunk vissza, ne kívánjunk semmit a világtól és akkor nem fog meg-csalni bennünket. — Mihelyt boldogságunkat valakibe, vagy valamibe helyezzük, akkor már rendkívüli esélyeknek vagyunk kitéve. A pénz elveszhet, a dicsőség elma-radhat, embertársaink megcsalnak, elhagya-nak, megbántanak. Ha egészen magamba vonulok vissza és fejedelmi közömbösség-gel nézem az életet, nem engedem, hogy annak hullámai felérjenek hozzám, ha az életet szinte magam alatt látom, akkor tudom az életet elviselhetővé tenni. A szen-vedések teljes hiánya — az apatheia — a legkivánatosabb állapot. A külső javak — mint egészség, gazdaság stb. mint közöm-bösek (adiaphova) csak az egyéniségben rejlő erény az értékes; ha a külső java-kat nélkülözzük, vagy azoktól megfoszta-tunk, az erénnyel járó boldogságnak akkor is részesei vagyunk.

A filozófia újkori történetének két ki-váló alakját akarom itt még felvonultatni, akik a boldogságra vonatkozólag figyelemre méltó nyilatkozatokat tettek.

Egyik Leibnis, aki a boldogságot az erőnyes életben és Isten szeretetében ke-resi. Leibnis rendkívül boldognak érzi magát ezen a világon, mert szerinte ez a világ a lehető világok között a legjobb;

Mert ha ez a világ nem volna a lehető világok között a legjobb, akkor Isten vagy nem ismert volna jobb világot, vagy nem tudott volna jobb világot teremteni, vagy nem akart volna jobb világot teremteni. De miután Isten mindentudó, mindenható és a legjobb; ismerte is a legjobb világot, tudta is megteremteni és akarta is megte-rementeni. Tehát az Isten iránt való szeretet végtelen megnyugvást kölcsönöz Leibnisnek ezen világ leghelyesebb konstruálására vonatkozólag; s így az ember boldognak érezheti magát e világon.

A filozófia újkori történetének másik hatalmas egyénisége, akit végül még szóhoz akarok juttatni: *Schopenhauer*, aki a boldogságra és általában az életnek helyes berendezésére vonatkozólag megazivlelendő elveket hirdet.

Schopenhauer ugyan alapján véve azt mondja, hogy a boldogság csak negatív állapot, t. i. a fájdalomtól való mentességet jelenti; de azért a körülmények nagy sorozatával foglalkozik, amelyek — a mi értelmezésünk szerint pozitív — boldogsá-gunkhoz hozzájárulnak.

Schopenhauer szerint általában azt lát-juk, hogy mindenki abban a mértékben keresi a társaságot, amilyen mértékben szel-lemileg szegény, vagy általában közönsé-ges. Mert az ember az életben nem igen vá-lasztat más, mint vagy az egyedüléte, vagy a közönségességet. Minden ember

egész életének — amely különben csak fáradsásból és munkából áll — gyümöl-csétül tekinti a kivont szabad időt. Közön-séges emberek csak azon vannak, hogy idejüket eltöltsék; azok, akiknek valami-téle tehetségük van, hogy azt felhasználják. Mivel az ember életének virága a szabad idő, mert csak az juttatja a maga énjének birtokába: azok mondhatók boldogoknak, akik akkor — tehát szabad idejükben — valami jóra akadnak magukban; mert a legtöbb ember szabad idejében csak olyan fickót szabadít magára, akivel mit sem lehet kezdeni s aki szörnyen unatkozik, terhére lévén magának.

Miként az az ország a legszerencsésebb, amely kevés, vagy épen semmi behozatalra nem szorul, úgy az emberek között is az lesz a legszerencsésebb, akinek annyira gazdag a maga benső énje, hogy mulatta-tására kívülről kevére, vagy semmire sincs szüksége. Az ilyen ember örömet lesz mertéketlen és takarékos, mert nincsen az élvezetek külső forrásaira utalva. Minél inkább találja valaki élvezeteinek forrását magamagában, annál inkább lesz boldog.

Szavaimat azsal zárom le, hogy mest örvendjünk egymásnak és esen szépsámmú társaságban érezzük magunkat boldognak, még akkor is, hogy ha es esetleg nincsen egészen harmóniában *Schopenhauer* gon-do'ataival.

az előadásnak, hogy azt Faludi Gábor a budapesti Vigaszínház igazgatója is végignéste nejjével együtt. Az előadást tánc követte.

— **A közszállítási szabályrendelet és a városok.** A belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg körrendeletet intézett a törvényhatósági és a rendeset tanácsú városokhoz, amelyben az 1907. ik évben kiadott közszállítási szabályrendelet betartására utasítja a városokat. Az idézett közszállítási rendelet szerint a törvényhatóságok, a városok és községek kötelesek községszolgálatukat hazai iparosoknál és gyárosoknál beszerezni.

— **A tanulóknak a temetésen való részvételéről.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben az állami és községi elemi iskolai tanulóinak hideg évszakokban és általában a rossz időjárás esetén a temetési szertartásokon való részvételt megtiltja. E rendelet a tanulóknak és egyéb iskolai személynek temetésére is vonatkozik.

— **A zárt palackok mennyiség-tartalmának megjelöléséről** szóló miniszeri rendeletet behatárolva ismertető füzet 60 fillérnek levélbelyegeken való előzetes beküldése ellenében a beszercebányai kereskedelmi és iparkamaránál megszerezhető.

— **Az egyke pusztításai.** A központi statisztikai hivatal által közölt 1910. évi népszámlálási adatokból olvassuk azokat a szomorú igazságokat, melyek az egy-gyermek rendszer rovására írják sok szinmagyar községünk lélekszámának sajnálatos apadását. A Dunántulban különösen divik ez a rendszer. Baranya, Somogy, Vas- és Zalavármegyék számos községeiben fogyott meg e révén a lélekszám. Bars-, Nógrád- és Gömörvármegyék következnek a Dunántul után s különösen Gömörben terjedt el nagyon nemcsak a magyarok, hanem a tótok között is; míg a Tisza-Maros szögén: Krassó-S. örény, Temes- és Torontálvármegyékben az olah ajku községek lakosságát fogyasztja.

— **A madarak védelme.** Madárvédő ligát alakított Barsfűsűs *Kosztolányi* Alajos tanító. A ligának — mint értesültünk — 156 tagja van. A pusztulásnak induló, hasznos madarak megmentése érdekében minden városban és községben meg kellene alakítani ezt a szép egyesületet. A szegény madarak — kivált ilyenkor, a téli zord időben — nagyon is rászorulnak az emberek segítségére. Ne sajnáljunk tőlük minél gyakrabban egy kevés táplálékot. Alig kerül es valami nagyobb áldozatunkba. Tegyük számukra elviselhetőbbé a zord telet. Ezt a humanus kötelességet azok is teljesíthetik, akik nem tagjai a ligának!

— **A lévai Apolló-mozi** újra megkezdte előadását es pedig igen érdekes és vonzó műsorral. Az első egy kedves apróság, *Dily a győztes*. Utána *Az új sétabot* című komikus jelenet. Igen a hatásos a műsor komoly száma *A megbélyegzett* című 3 felvonásos dráma, mely megrázó jeleneivel nem egy könnyet fog még kicsalni. De természetudományi felvételekben is ket igen szép felvétel kerül vászonra: *Ézent János viasége és ugró és uszó mutatványok*. Zajos derűtséget keltett kivált az első sorokban *Paláson, mint komorna* című erősen komikus jelenet. Ma delután 4 órakor ifjúsági előadás is lesz. A szép műsor bizonyá a ma is megfogja hódítani a közönséget.

Rövid hírek. Legjobb szer a kolera ellen. Egy jónévt német professzor, aki a kolera bacillusoknak vizsgálatával hivatás szerűen foglalkozik, e napokban azt tudományos szentenciát állapította meg, hogy a kolera betegség csírái ellen legjobb szer a dohány. — **Földrengés.** Kedden este erős földrengést éreztek Délolaszország egyes helyein, minékfolytán a lakosság a szabadban táboroz. A földlökések folyton megújulnak. — **Az erdei kihágások.** Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy az erdei kihágási ügyeknek harmadfoku elbírálása a belügyminiszter illetékessége alá tartozik.

Pintér Józsa nőikalap üzlet áthelyezésére szóló hirdetésnyre felhívjuk a nagyérdemű közönség b. figyelmét.

Minta szőlőoltványokat ingyen küld „Mill telep” szőlőiskola Nagyösz, ha árjegyzéket kér.

APRÓ S Á G O K.

Rovatvezető: **Zuhany.**

No végre! — Hallom, hogy válik a felelőségétől! — No csak hogy végre valahára már valami jót is beszélnek rólam!

A szabó. — Te, Pista! Ez a rubád is rossz! Miért ragaszkodol annyira a mostani szabódnhoz? — Hja, édes barátom! A szabóm rosszul varr ugyan, de jól vár!

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

A január hó 25-én megtartott „Kalikó bál” alkalmából utólagosan Borsányi Béla úr jegy megváltás címén 10 koronát adományozott mely összeggel a tiszta jövedelem 747 k. 94 fillért tesz ki.

Balogh Jánosné úraszony Barsendréd 10 koronát és a lévai Kereskedelmi Bank „nagytekintete” igazgatósága 40 koronát juttattak árvaházunk részére.

Fogadják a nemeslelkű adakozók leghálásabb köszönetünket.

Léva 1913 február 7.

A választmány nevében:

Bellán Sándor törökkanzzsal Schulpe Alfonz négyzeti titkár. négyzeti alelnök.

Nyilvános köszönet.

A lévai állami tanítóképző-intézettel kapcsolatos földmives ifjúsági egyesületnek múlt hó 26-án tartott mulatsága alkalmával felülfizettek: dr. Kersák János és Svarba József 4—4 K., Barros Henrich 2 K., N. N. 1 K. 40 f., N. N. 50 f., Gaál Eszter 38 fillért. — A felülfizetésekért hálás köszönetet mond

Léva, 1913. jan. hó 30-án

a rendezőség.

Tanügy.

Felhívás!

A Barsmegyei Általános Tanítóegyesület elnöksége azon kéréssel fordul az egylet tagjaihoz, hogy az újonnan jóváhagyott alapszabályok 16. §-a értelmében a 10 K. alapdíjat, nemkülönben az évi járulékokat, hátralékokat február hó végéig sürgősen küldjék be az egylet főpénztárosához, Deák Adolf igazgató-tanítóhoz Lévára. A T. H. az egyletre nagy terheket ró s hogy azoknak eleget tehessen az egylet, a tagdíjaknak pontos befizetése feltétlenül szükséges, mert ha a tagdíjak kellő időben be nem folynak, a késedelmzőkkel szemben az alapszabály 16 §-nak második bekezdése fog alkalmaztatni, mely a közigazgatási behajtást írja elő.

Irodalom és művészet.

Láncban *Radványiné Ruttkay Emma* illusztriss munkatársunk, kinek sok szép versében gyönyörködtek lapunk olvasói, e címen bocsátotta közre újabb verses kötetét. Hangulatos, emelkedett szellemű lírai költemények ezek, melyekben a női lélek csendes boldogsága, hamar múló, s nagyobb rombolásokat nem okozó fájdalomja nyers sokszor megható kifejezést. Ő maga két csoportra osztja verseit és pedig azokra, melyek régebben tetesettek neki s azokra, melyek most inkább teteszenek neki. Szó sincs róla, találunk valóban szép sorokat mind a két csoportban, de nekünk legjobb-

ban teteszenek azok, amelyekre nem kente rá a nyugat tarka-barka, érthetetlen mázát, hanem lelke kezesetlén, egyszerű szavakban bontakszik ki s ezért a őszinteség egyszerű fehérségével hat. Talán reá mutathatók a szerelem hurcolkodik című verse két utolsó sorára mely Ruttkay Emma ajkán legálább nekem szokatlannak tűnik fel. Egyébként azonban minden verse csupa szines pasztell, s színek és érzések elevenességével hat. A tárgyat is helyesen választja meg, megénekelni is tudja. A szubjektív érzésben telülemelkedve már a szociális társadalom nyomorúsága is meghitelti lantját és sok értékes sorban ad kifejezést helyes világnézetének. Bizonyára Ruttkay Emma azok közül a költők közül való, akik nem fognak nyom nélkül eltűnni a magyar irodalom mezejéről s mindenkor megérdemli, hogy vele foglalkozunk. A kétét ára 3 k. Lapunk kiadó hivatalában is megrendelhető. K.

Szerkesztő üzenet.

V. F. — Az egyik sorra kerül, a másikat politikai tárgyú lévén nem közölhetjük.
M. S. — Szives közlést köszönjük

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1913. évi febr. hó 2-től 1913. évi febr. hó 9-ig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Mitus Kálmán Matusek R. Múrton Erőő Brezauy J. Józsa Kálmán Lőrinc J.	fiú leány fiú	Gyula Erzsébet László

Házasság.

Vőlegény es menyasszony neve	Vallása
Mohár Lajos Béres Anna özv. Juszka János Ferencz Sz. Zavajka József Obiczki Eszter ifj. Szenicezi Béla Runna Mária ifj. Carenko János Turpinszky E.	ref. r. kath r. kath r. kath r. kath r. kath

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
ifj. Sinkovics J Fissó Zsuzsanna Weisz János Styipka György Bedi Ilona	1 hó 70 éves 5 hó 78 éves 1 hó	Göresök Hártya gyul. Bélhurut Májrák V. sz. gyengeség

Lévai piaciárak.

Rovatvesztő: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.
 Buza m. mássáknént 21 kor. — fillértől
 21 kor. 60 fill. Kétszeres 17 kor. — fill. 18
 kor. — fill. Róza 18 kor. — fill. 19 kor.
 60 fill. Arpa 17 kor. — fill. 18 kor. — fill.
 Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica
 14 kor. — fill. 15 kor. — fill. —
 Lenese 40 kor. — fill. 42 kor. — fill. —
 Bab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. —
 Köles 12 kor — fill. 13 kor. — fill.

Nyilttér.

Eladó kitűnő Ehrhar zongora

és más butorok.
 Cim a kiadoban. —

Eladó korcsma.

Egy vidéki jóforgalmu korcsma
 nyáron erős mézárszékekkel átadó.
 esetleg csapláros óvadékkal
 felvétetik. — Cim a kiadoban.

Egy ügyes női kalapdiszítő, ki e szakmában teljes jártassággal bír felvétetik. Ajánlatok küldendők Plesz Oszkár divatruháza, Verebély. —

Kiskálnán

3 szobás lakás mellékkeliségekkel f.
 évi március hó 1-től kiadó. —
 Bővebbet Szauer Izidor és Mór
 cégnél Léván.

Kalvin-téren szép tágas
 bolti helyiség portál kira-
 kattal május hó 1-től kiadó,
 jelenleg borbély-üzlet van
 benne. Bővebbet Forgács
 Mihály tulajdonosnál. —

Tavaszi ültetésre gyümölcsfa ojtványok, rózsafák, diszoserjék és diszorsfák a legnemesebb fajokban kiváló szép és erőteljes példányokban kaphatók
 Ő Fensége József Főherceg úr
 kistapolcsányi (Barsvármegye)
 kertészetében.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ASZTALOS-

tanoncznak egy-két jó házból
 való fiut felvesz
 Agárdy Sándor
 asztalosmester
 Léván, Teleky-utca 13. szám.

Agybavizelés! Azonnali megszüntetése!
 A kor és nemi adatok közlése ellenében fel-
 világoztatást ingyen nyújt: Pfaller Georg
 Nürnberg 1151 (Bajorország)

Fehérnemű varrónő

elvállal férfi- és női fehérnemű
 varrását, valamint egész kelengyék
 elkészítését is. — Ugyancsak uri
 leányokat fehérnemű varrásra tanítani
 vállalkozik. — Bővebbet Léván
 Ladányi utca 7. sz. házban.

Kiadó lakás.

Léván, Kálnai u. 2. számú házban
 3—4 szobás urilakás, kerttel és mel-
 lékhelyiségekkel f. évi május 1-től
 kiadó. Bővebbet Szauer Izidor és
 Mór cégnél Léván.

18—1913. v. h. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó ezenel közbírái te-
 szti, hogy a körmébányai kir. járási-bíró 1911 évi
 Sp: 105—1 számú végzése következtében Rencz An-
 tál körmébányai lakos javára 985 kor. 13 fill. és jár-
 erejéig 1911 évi október hó 2-án fogasított kielégítési
 végrehajtás utján lefoglalt és 3075 kor.-ra becsült
 ingóságok, u. m. tehát és 110 darb. juh nyilvános ár-
 verésen eladotnak.

Mely végrehajtásnak a körmébányai kir. járási-
 róság 1911. évi V: 127—4 számú végzése folytán 985
 kor. 13 fillér tökéletesítés, ennek 1908 évi június hó
 1-től járó 5⁰ kamatai és eddig összesen 25 kor. 60
 fillérrel biróilag már megállapított költségek erejéig
 Jánoshegyen Zlatohlaves féle tanyán leendő eszközlé-
 sére 1913 évi február hó 10-ik napjának délután 2
 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a veoni számdékozők
 ezenel, oly megjegyzéssel hivatuak meg, hogy az
 érintett ingóságok képzés fizetés mellett a legtöbbet
 igérunek szükség esetén becsaronalul is elfognak
 adatni.

Amennyiben ezen ingóságokat mások is le- illetve
 felvilfogaltatták volna és arra kielégítési jogot nyertek
 ugy ezen árverés ezek javára is elrendeltetik.

Ujbánya, 1913. január hó 29:

Lukács Miksa
 kir. bir. végrehajtó.

Császárfürdő. Budapest. Nyári
 és téli gyógyhely a
 magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú
 Kénes hévízü gyógyfürdő; modern beren-
 dezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők,
 iszapborogatások, uszodák, külön hőgyek és
 urak részére. Török-, kő- és márványfür-
 dők: hőlég-, szénsavas- és villamosvízfür-
 dők. A fürdők kitűnő eredménnyel haszná-
 latnak főleg csuzos bántalmaknál és ideg-
 bajok ellen ivó-kúra és légzőszervek hurutos
 eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes
 lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak:
 Gyógy és zenedij nincs. Prospektust ingyen
 és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes
 és modern uri lakás — szabadkézből
 eladó. — Bővebb felvilágoztatást ad a
 Kereskedelmi bank Léva.

KNAPP DÁVID
 mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára
 Telefon szám: 33. L É V Á N. Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült
 házamban nagy választéku
 állandó gépkiallitás van berendezve.

==== Hazai gyártmányu gépek: ====

Világhírű „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és
 vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák
 elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és
 Schrantz-féle gőzcséplő készletek, Ganz-féle motorok minden
 nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

APOLLO-színház
 mai műsora
 rendkívül érdekes.

Délután 4 óraker gyermek előadás
 és este 8 óraker rendes előadás.

MEGHIVÓ.

AZ UJBÁNYAI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1913. évi február hó 23-án délután 2¹/₂ órakor
saját helyiségében

XXVII. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényeseket meghívja.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megalakulása és a hitelesítés iránti intézkedés.
2. A zárszámadások előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása.

3. A mérleg megállapítása és a felmentvények iránti határozat.
4. Az igazgatóság javaslata, az igazgatóság, felügyelőbizottság és ügyész fizetésének megállapítása, a könyvelő és pénztáros fizetésének javítása tárgyában.
5. A tiszta nyereség felosztása.
6. A fel nem vett 2 drb 20-as számú szelvény osztalékának el-
évülése iránti határozat.
7. Az igazgató, aligazgató, ügyész, igazgatóság és felügyelőbizott-
ság 3 évre való választása.
8. Indítványok tárgyalása.

Ujbányán, 1913. január hó 27.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. Aki a közgyűlésen szavazati jogát gyakorolni kívánja, tartozik az alapszabályok 14. §-a szerint részvényeit a közgyűlés előtt az intézeti pénztárnál legkésőbb február hó 20-ig térítvény mellett letenni.

Tartozik.

Mérleg számla 1912. évi december hó 31-én.

Követel.

Fkl.	V a g y o n	Kor.	fil.	Kor.	fil.	Fkl.	T e h e r	Kor.	fil.	Kor.	fil.
211	Készpénz 1912. december 31.			12386	17	2	Részvénytőke			32000	—
212	Váltó tárcza			226123	—	228	Tartalékalap			41544	65
208	Jelzálogos kölcsönök			295325	—	153	Veszteségalap			1400	—
192	Irodai berendezés és felszerelés	413	68			200	Betétek			550113	83
"	Nyomatványért kiadás	213	68	200	—	182	Fel nem vett osztalék			432	—
198	Idegen intézetnél elh. tőke	15016	69			194	Igazgatósági rendelkezési számla			72	05
	Ennek kamata	927	14	15943	83	198	Hitelezők folyó számlán			60	80
198	Adóssok folyó számlán			3696	21	221	Előre bevett kamatok 1913. évre			5849	61
196	Óvás számla				22	64	1911. év nyereség áthozat	878	17		
48	Értékpapír számla	1500	—			214	1912. „ „ „	8991	95	9870	12
	„ leírás	800	—	700	—						
222	Postatakarékpénztár			7562	34						
216	Váltó visszleszámitolási számla			77185	—						
220	Hátralékos kamat			2198	87						
				641343	06					641343	06

Kelt Ujbányán, 1912. évi december hó 31-én.

A z i g a z g a t ó s á g :

Gyuris Samu s. k.
pénztárnok.

Dr. Rischaneck Béla s. k.
igazgató.

Zimmer Antal s. k.
könyvvezető

Jelen mérleg számlát megvizsgáltuk és azt a fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtuk.

Ujbányán, 1913. január hó 24.

A felügyelő bizottság:

Baumann Győző s. k.

Staud Nándor s. k.

Kraft Károly s. k.

Nizsnik Béla s. k.

Kimérő

Vidéki italmérésbe kimérő
kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó házból való fiú

ki legalább 2 gimn. végzett
tanulónak felvétetik
KERN TESTVÉREK

fűszer, gyarmatáru- s vasnagykereskedésébe
Léva.

Információk. Inkasok. Kétes követelések megváltása. Tranzakciók. Fizetésképtelen cégek szanálása. Egyezségek finanszírozása. Moratoriumok kieszközlése és megállapodások létesítése A hitelezők meglátogatása kapcsán.
LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET
Budapest, Andrásy-út 34.

Telefon 177—45, 119—11. Sürgőnyezim: Lloydibus.
Közbenjárók díjaztatnak.

Modern ház

a Mángorló utcában (17), 4 szoba
konyha, fürdő szoba, kamra, pin-
cze, üvegezett folyosó melléke-
letben cselédszoba és mosó konyha
parkirozott udvar, gazdasági ud-
var kis zöldség-kert, kút az udva-
ron, folyó év május hó 1-től bérbeadó,
esetleg e l a d ó. Feltételek TOKODY
IMRE vendéglősnél tudhatók meg.

Köhögés

rekedség, katarat és elnyálkodás,
görcs és hörghurut ellen ne vásá-
roljon mást, mint a finomizű

Kaiser-
féle **Mell Caramellet**
a „Három fenyő“-vel

6050 drb. orvosok és megánc-
soktól származó bizonyít-
vány igazolja a biztos
eredményt. Csomagokban 20 és 40
fill. Dobozban 60 fillér. Kapható:
Dezseri Bolman gyógyszerárban
és Knapp Ignác drogeriájában
L é v á n.

„HANNA“

vetőárpa

eladó a lévai uradalomban.
Ára 22.— korona q-ként.

*Csuk azoknak a
cigarettaizóknek
a kik egészségükre való tekintetből
nem sajnálnak naponta 1-2 fillert
• többet kiadni:*

Clubspecialité

120 Lap 20 fillér

70 " 12 "

Adoboz (100) hüvely 70 "

*Orvosi tanácsra a hüvelyk
és laposkák bronz- és szinnyomás
valamint sziradokj. ügynevezett
Ambrosi-nélkél vannak, de minden
kétségekben és hüvelyben lenne
van viznyomással a reájegy
és a gyáros aláírása " Modiano "*

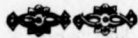
M e g h i v á s

A Lévai Takarékos és Hitelintézet
(Részvénytársaság)

1913. évi február hó 18 ik napján délután 2 órakor
saját épülete tanácstermében, Léván megtartandó

XL-ik évi

rendes közgyűlésére.

T á r g y s o r o z a t :

1. A közgyűlés megalakulása, közgyűlési elnök, jegyző s a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
 2. Az 1912. évről szóló zárszámadások előterjesztése az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésével; a mérleg megállapítása; a nyereség felosztása és felmentési határozat.
 3. Esetleges indítványok.
- Kelt Léván, 1913. február 4.

Az igazgatóság.

Alapszabályaink 12. §-a: Közgyűlésen résztvehetnek mindazon részvényesek, kik legalább egy nevére szóló részvényt le nem járt részvényeivel együtt a közgyűlés megtartása előtt egy nappal a társulat hivatalos helyiségében letétben tartottak; — szavazati joggal azonban csak az esetre bírnak, ha a nevére szóló részvények a közgyűlés előtt 90 nappal a részvénykönyvbe bejegyezve találhatók.

A zárszámadások a javaslatok az intézeti hivatalos helyiségben hétköznaponként d. e. 9—12 óra közt megtekinthetők.

Vagyon.

M é r l e g - s z á m l a.

Teher.

	korona	f.	korona	f.		korona	f.	korona	f.
Pénztár.					Alapok.				
Készpénz készlet	66566	31			Részvénytőke	400000	—		
Gíró számlán	1039	25			Tartaléktőke	171112	43	571112	43
M. kir. postatakarékpénztár	778	79	68384	35	Tartozások.				
Értékpapír. *					Betétek	2762456	40		
Állampapirokban	279576	25	279576	25	Váltó viszleszámitolás	78500	—		
Kölcsönök.					Betét kamatadó	5496	86	2846453	26
Váltókra **	927869	—			Osztalék.				
Jelzálogokra	1719185	—			1911. évi szelvények	374	—	374	—
Törl. kölcsönök	43000	34			Egyebek.				
Előleg kölcsönök	15046	—	3092101	34	Értékpapirkamat	672	22	672	22
Ingtatlanok.					Kamatok.				
Intézeti épület	74000	—			Átmeneti váltó	13298	87		
Egyéb ingatlan	2442	07	76442	07	„ jelzálog	21977	58		
Ingóságok.					„ törlesztéses	4605	47		
Irodai felszerelés	1206	50	1206	50	„ előleg	80	87	39962	79
Egyebek.					Eredmény.				
Óvás és perszámra	514	06	514	06	Nyereség áthozat „adómentes“			18537	88
Kamatok.					Ez évi nyereség			59230	04
Hátralékos jelzálog	14851	57							
„ törlesztéses	2970	49							
„ előleg	295	99	18118	05					
			3536342	62				3536342	62

Léva, 1913. január 1-én.

Csekey Vilmos
igazgató.Jozsefcsek Géza
főkönyvelő.

Megvizsgálta és teljesen rendben találta.

Ortmann Fidél
fb. tag.Pólya Károly
fb. elnök.Krajtsik Jenő
fb. tag.

* 100000 K. né. aranyjárdék. — 206500 K. né. koronajárdék. — 100 K. né. állami sorsjegy.
** 642614 K. személyi hitél. — 283255 K. jelz. biztosított.

Faeladási hirdetmény.

Szénásfalu község volt úrbéres közbirtokosága 1913 évi február hó 25-én délelőtt 11 órakor Bars megye Szénásfalu községben a községházánál tartandó nyilvános szóbeli árveréssel egybekötött zárt írásbeli ajánlatok útján eladja Bars megye közig. erd. Bizottságának 2548—1912 sz. határozata alapján erdeje A. ú. o. 5, 6, 7, 9 számú osztágában 53·64 kátholdon tő mellett termelt lekergezett, folyószámozott és IE j lú bélyegzővel megjelölt 533 drb. 355·13 m.² haszon 18·68 m.³ tűzi fára becsült előhasználati jegenyefenyő fatömeget.

Kikiáltási ár: 3122 korona. Bánatpénz 312 korona. Utoajánlatok nem fogadtattnak el. Zárt írásbeli ajánlatok az árverés megnyitása előtt nyújtandók be az árverést vezető elnök kezéhez. Szóbeli ajánlatok a szóbeli árverés megnyitásakor teendők. Árverési feltételek alulírottánál, a zsarnóczakohói m. k. járási erdőgazdálkodásnál, és a beszercebányai m. k. állami erdőhivatalnál betekinthetők.

Kelt Szénásfalu 1912 évi december hó 6-án.

Richtárik János úrbéres elnök.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy

Nőikalap üzletemet

mai naptól **Kazinczy u. 3. szám.** Fischer Natál házába (Grotte céggel szemben) helyeztem át.

További szives pártfogást kér

tisztelettel

PINTÉR JÓZSA